

ICOMOS HÍRADÓ

a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei

31. évfolyam -- 6. szám

2023. december

A TARTALOMBÓL

A 2023. év Gazzola díjasa
Fejérdy Tamás

A nemzetközi műemlékvédelmi díj
névadója
Piero Gazzola

Tisztelt Tagtársaink, kedves Kollégák!

Decemberben mindenki az év legfontosabb, legkedvesebb történésére emlékezik a legszívesebben. Mi is így vagyunk ezzel, a híradónk teljes 6. számában egy olyan eseményt idézünk, ami nem csak a Magyar Nemzeti Bizottságnak, hanem a teljes magyar műemlékvédelemnek is a legjelentősebb ezévi ünnepének tekinthető. A létező legnagyobb nemzetközi műemlékvédelemi kitüntetés a Piero Gazzola díj, amit az ICOMOS tisztújító közgyűlésén adnak át ünnepélyes keretek között. Három évenként csak egyetlen személy kaphatja az elismerést!

A 2023 évi díjazott Fejérdy Tamás, tiszteletbeli elnökünk, akinek munkásságát ezzel a rendkívüli elismeréssel köszöntötték a Sydney-ben rendezett 21. közgyűlésen.

fotó: Szkordilisz Flóra

Fejérdy Tamás nemzetközi megtiszteltetése leginkább csak azok számára lehetett meglepetés, akik nem ismerik pontosan az ICOMOS nemzetközi szervezetében végzett több, mint négy évtizedes munkáját. Meghatározó személyisége a nemzetközi szervezetnek, még talán azt is kijelenthetjük, hogy munkássága nélkül más lenne a műemlékvédelem világszervezete. Az egész világra vonatkozó legtöbb állásfoglalásban, irányelvben, ajánlásban, dokumentumban is megjelenik szemlélete, szakértelme. Átfogó szakmai tudása, rendkívüli céllal létrehívott különféle ICOMOS munkacsoportok munkájában is tükröződik. A világ számos országába hívták, hívják szakértőnek.

Szerencsésnek tarthatjuk magunkat, mert itthon is a rá jellemző aktivitással segíti munkánkat amiért köszönettel tartozunk. Előadásokban, tanulmányokban megjelenő gondolatai, véleménye, magas fokon szemlélteti az aktuális problémákat, elemzi a kérdéseket és tárja fel azokat a folyamatokat, amelyek előrevetítik a változó világnak a műemlékvédelemre, a veszélyeztetettség körökre visszavezethető megújuló és kiterjedő köteletségét és feladatait. Ehhez járul hatalmas munkabírása, rendkívüli emberszeretete, fáradhatatlan segítő-, és empatisz készsége, ami nélkül eredményes műemlékvédelemről nem is beszélhetünk. Talán nem túlzás, ha az ebből a kegyelmi helyzetből adódó szerénytelennek tűnő csipetnyi magabiztossággal kijelentjük, hogy Tamás ilyen jelenléte mellett munkánkat a legszigorúbb szakmai kontroll és a legkorszerűbb elvek mentén végezhetjük. Nem sok ICOMOS Nemzeti Bizottság létezik amelyik ezt kijelentheti magáról! Az ICOMOS Híradó ünnepi számával ezt a lehetőséget kívánjuk megköszönni! A Magyar Nemzeti Bizottság minden tagja nevében szívből gratulállok a Piero Gazzola díjhoz! Fejérdy Tamás páratlan szakmai elismerésére minden magyar műemlékvédő büszke lehet, és legyen is büszke - hasonlóan, mint a Nobel-díjakra! 2023 ilyen évünk volt!

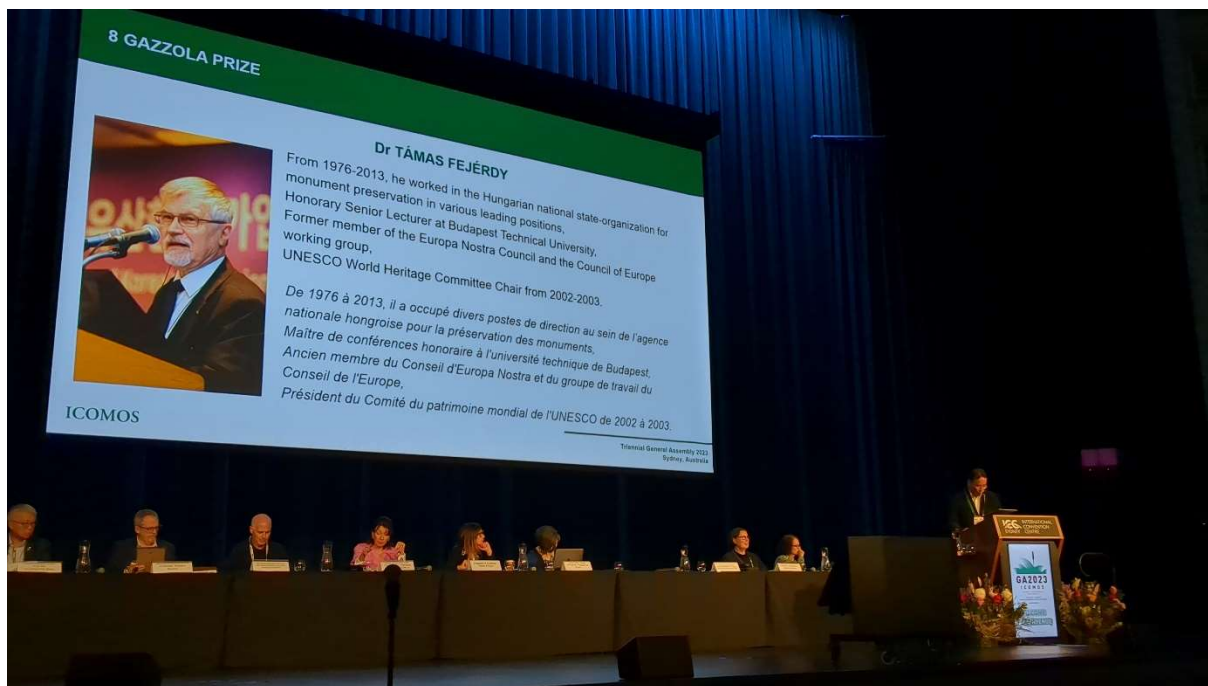
Az év végén örömmel összegezhetjük, hogy vállalt programjainkat, feladatainkat teljesítettük, amit tagjaink munkája és támogatása nélkül nem tudtunk volna megvalósítani. Ezt az egész éves önzetlen lelkiismeretes munkát ezúton is köszönöm tagjainknak, támogatóinknak, segítőinknek. Áldott karácsonyt és (a műemlékvédelem terén is) eredményekben gazdag új évet kívánok az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottságának teljes vezetőség nevében:

*Nagy Gergely
elnök*

fotó: Kylie Christian, 2023

Dr. Fejérdy Tamás laudációját Toshiyuki Kono ismertette

Toshiyuki Kono laudálás közben (fotó: Szkordilisz Flóra)

Dr. Fejérdy Tamás építésztechnológus és műemlékvédelmi végzettséggel rendelkező, valódi nemzetközi tapasztalattal bíró szakember. Dr. Fejérdy 1983 óta kiemelkedő mértékben járult hozzá az ICOMOS céljainak eléréséhez, különösen a CIVVIH elnökeként és az ICOMOS MNB tiszteletbeli elnökeként. Dr. Fejérdy 2008 óta az ICOMOS tiszteletbeli tagja. Meghatározó szerepet játszott számtalan helyi-, országos-, regionális-, nemzetközi-, illetve globális műemlékvédelmi és örökségkezelési projektben, különösen Magyarországon.

A zsűrit lenyűgözte, hogy Tamás munkája milyen nagy hatással volt az idők során nemzeti és nemzetközi szinten egyaránt, az ICOMOS nevében és az örökség szolgálatában.

Toshiyuki Kono laudálás közben (fotó: Szkordilisz Flóra)

foto: Kylie Christian, 2023

foto: Kylie Christian, 2023

Dr. Fejérdy Tamás építész, címzetes egyetemi tanár, műemlékvédelmi szakmérnök számos világörökségi terület szakértője, nemzetközi műemlékvédelmi munkabizottságok tagja, aki számos - az egész világon elfogadott és kritériummá lett - nemzetközi szakmai elméleti dokumentum meghatározó és alkotó egyénisége.

A díjjal a nemzetközileg elismert műemlékvédelmi szakember több mint 50 éves munkásságát ismerték el, aki szemlélete, rendkívüli elméleti és gyakorlati felkészültsége, problémameglátó és megoldó képessége révén nemzetközi szinten is jelentősen hozzájárult a világ új kihívásait követő műemlékvédelmi szemlélet, módszertan és követelmény alakításában.

Az ICOMOS (az UNESCO Világörökségi Bizottság szakmai tanácsadó szerve) 1979-ben alapította az első elnökéről, Piero Gazzola professzorról elnevezett díjat. A három évenként sorra kerülő tisztújító közgyűlésen egy szakembert köszöntenek az elismeréssel.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottságának tiszteletbeli elnöke, a világszervezet volt alelnöke, tiszteletbeli tagja, a Történelmi Települések és Helyszínek Nemzetközi Tudományos Szakbizottságának alapító tagja, majd elnöke, hazai idő szerint 2023. szeptember 8-án ünnepi keretek közt vehette át a díjat Sydney-ben, helyi idő szerint délelőtt 11 órakor.

Dr. Fejérdy Tamás és HRH Dana Firas jordániai hercegnő (fotó: Szkordilisz Flóra)

Korábbi Gazzola díjasok

Jean Trouvelot	Franciaország	1981
Stanislas Lorentz	Lengyelország	1984
Masaru Sekino	Japán	1987
Gertrude Tripp	Ausztria	1990
Bernard Feilden	Egyesült Királyság	1993
Ernest Allen Connally	Egyesült Államok	1996
Roland Silva	Srí Lanka	1999
Cevat Erder	Törökország	2003
Ann Webster Smith	Egyesült Államok	2005
Carmen Añón Feliú	Spanyolország	2008
Nobuo Ito	Japán	2011
Henry Cleere	Egyesült Királyság	2014
Saleh Lamei Mostafa	Egyiptom	2017
Amund Sinding-Larsen	Norvégia	2020

A Gazzola díj (fotó: Fejérdy Tamás)

A 2023. évi Gazzola díj zsűrije

- Toshiyuki Kono, a zsűri elnöke (korábbi ICOMOS elnök, az ICOMOS Japan tiszteletbeli elnöke)
- Amund Sinding-Larsen (Norvégia)
- Lassana Cisse (Mali)
- Alfredo Conti (Argentína)
- Patricia O'Donnell (Egyesült Államok)

A nemzetközi műemlékvédelmi díj névadója PIERO GAZZOLA

Piero Gazzola 1908. július 6-án született Piacenzában és a Verona melletti Negrar di Valpolicellában halt meg 1979. szeptember 14-én. 1932-ben szerzett építészmérnöki diplomát a milánói műegyetemen, majd 1934-ben irodalomból és filozófiából doktorált és 1936-ban paleográfiai és oklevéltani tanulmányokat is folytatott. 1939-től az építészettörténet és műemlékvédelem magántanára lett és 1941-ig Szicília keleti felének műemléki felügyelőjeként dolgozott Cataniában. Ezt követően több mint 30 évig, 1941 és 1973 között Veneto tartomány nyugati felének műemléki főfelügyelője volt Veronában. Emellett 1955-től haláláig a Régészeti és Képzőművészeti Főigazgatóság központi technikai felügyelője címet is viselte.

Verona, Castelvecchio-híd a háborús pusztítást követő helyreállítás után (fotó: Klaniczay Péter, 2007)

A szicíliai évek alatt a régészeti maradványokban gazdag tartomány egyes antik emlékeinek feltárási és konzerválási munkáit kezdte el (Piazza Armerina), míg Veronában a várost sújtó súlyos háborús veszteségek mielőbbi orvoslását, a károk enyhítését és az esztelen pusztítások nyomainak eltüntetését tekintette egyik fő feladatának. A háború utáni újjáépítés kérdése foglalkoztatta a régióban és Verona mellett, Mantova, Cremona műemléki együtteseinek és történeti városközpontjainak helyreállításában vezető szerepet játszott. Átfogó irányító tevékenysége mellett előbb a Verona középkori Castelvecchio hídjának (1949-51), majd a római eredetű Kőhidnak, a ponte Pietrának (1957-59) formailag hiteles helyreállításán dolgozott, miután a hidakat a visszavonuló németek 1945-ben felrobbantották. Még ezelőtt, 1944-ben kezdte meg munkatársaival – érezve a közelgő veszélyt – a hidak pontos felmérését és dokumentálását, nem kevés nehézséget vállalva ezzel a tomboló háború idején. Mellesleg az újjáépítést ismertető kötetén kívül még az itáliai római hidak tudományos feldolgozását is publikálta. A hidak helyreállítása széleskörű szakembergárda mozgósításával történt a legreálisabb tudományos

módszerességgel, kiemelve és katalogizálva a folyóba hullott kőtömböket, amelyeket az eredeti kézműves technika alkalmazásával helyeztek vissza a helyükre, illetve a felületeknél a korabeli kezelésekkel érték el a történeti patina visszaállítását. Emellett Verona más fontos műemlékeinek konzerválásán és helyreállításán is dolgozott, köztük Sanmicheli palotáin és az Aréna konzerválásán, míg a környező területeken több mint 150 műemléki együttes megóvási és hasznosítási programját dolgozta ki.

Verona, kőhíd (ponte Pietra) a háborús pusztítást követő helyreállítás után (fotó: Raphael Andres)

A helyreállítások specialistájaként már az 50-es évektől az UNESCO szakértője volt és sokat dolgozott nemzetközi szintű kérdések megoldásán. Irak, Törökország, Ciprus, Peru értékes együtteseinek megóvási tervei között különös helyet kapott az egyiptomi Abu Simbel templomainak áthelyezése, valamint az afganisztáni Bamiyan völgyében álló Buddha szobrok megmentése. Széleskörű tapasztalatait számos nemzetközi találkozó, illetve konferencia előkészítésében és lebonyolításában is hasznosította, és több egyetem vendégprofesszoraként Lisszabon, Madrid, Barcelona, Helsinki, Varsó egyetemeken tanított, az olaszországi egyetemek mellett.

Cesare Brandi művészetteoretikus elméleti munkásságát is felhasználva, Roberto Pane építész-művészettörténéssel közösen javaslatot dolgozott ki az ún. Athéni Karta (1931) már részben elavult és a háború következményeként megváltozott gazdasági és társadalmi folyamatok miatt már érvényüket veszített megfogalmazások újradefiniálására, amit az 1964-ben, Velencében tartott II. nemzetközi Műemléki Kongresszusra terjesztettek be. Ennek eredményeként született meg a műemlékeken történő beavatkozásokat megalapozó és szakmailag alátámasztó nemzetközi dokumentum, amelynek elfogadásán a több mint 700 résztvevő közötti népes magyar delegációnak alkalma volt megismerni Piero Gazzolát is.

Gazzola nem csak a konferencia megszervezésében jeleskedett Guglielmo De Angelis d'Ossat és Raymond Lemaire mellett, hanem a dokumentum elfogadását követően hatalmas energiával folytatta a szervező munkát, hogy az új nemzetközi műemléki szervezetet, az ICOMOS-t az UNESCO beemelje a

nemzetközi szervezetei sorába. Erre egy évvel a konferenciát követően Varsóban került sor, ahol az alakuló ülésen Gazzola az ICOMOS I. elnöke, Lemaire a főtitkára és Dercsényi Dezső a Végrehajtó Bizottság tagja lett. Még ezt megelőzően, a velencei konferencián bemutatott műemlék helyreállítási munkák sikerére alapozva, 1964 őszén, Budapesten nemzetközi konferenciára került sor a várak helyreállításának módszertani kérdéseiről, amelyen részt vett Gazzola és Lemaire is. Így a magyar műemléki gyakorlatot személyesen is megismerhették, amivel a hazai munka nemzetközi szintű elismertsége is növekedett.

Piero Gazzola és Dercsényi Dezső az 1964-es budapesti konferencián (magántulajdon)

Piero Gazzola az ICOMOS III. kongresszusának nyitónapján, Budapesten, 1972 (Mém-MDK Lymbus (ICOMOS 1972-018N)

Az elkövetkező években még több találkozón is lehetővé vált a magyar és külföldi szakemberek álláspontjainak széleskörű kölcsönös megismerése és e kapcsolatoknak köszönhetően vált lehetővé, hogy az ICOMOS III. kongresszusát Magyarország rendezhette meg 1972-ben, az intézményes magyar műemlékvédelem centenárius évében. Gazzola megnyitó beszéde a már korábban látott itthoni műemléki gyakorlatról és a történeti városszövetbe integrálandó modern épületekről még inkább erősítette az addig véghezvitt magyar lépések helyességét. A többnapos rendezvényen kialakult szakmai és baráti kapcsolat tovább mélyítette a hazai és külföldi partneri viszonyokat, ami az elkövetkező évek elméleti munkáját és kétoldalú kapcsolatait is erősítette.

Gazzola 1955-től, másfél évtizeden keresztül a Nemzetközi Várintézet (IBI) elnökhelyettese volt, s ekközben 1964-ben az Olasz Nemzeti Várintézet megszervezésében is részt vállalt. Az ICCROM, az Accademia di San Luca, a Milánói Triennálé munkáját is segítette. Az Europa Nostra tudományos tanácsadójaként és a Nemzetközi Műemléki Alap (WMF) vezetőségi tagjaként meghatározó szerepet vállalt az értékek felismerésében és megmentésében. Évekig szerkesztette az IBI folyóiratát és ekközben Gerő Lászlóval is elmélyült szakmai kapcsolatban volt. 1978-ban szakmai tevékenységéért megkapta az Európai aranyérmét.

Munkássága révén szinte ártékelődött a műemlék fogalma, ami már újabb társadalmi kihívásoknak, közösségi elvárásoknak, kulturális katalizátornak is meg kellett, hogy feleljen.

Halálát követően megalapították a Gazzola-díjat, amit az ICOMOS három évenként tartandó közgyűlésén vehet át egy személy vagy közösen dolgozó személyek, akik a műemlékvédelem és az ICOMOS célkitűzéseinek megvalósításához magas szinten hozzájárultak.

Születésének centenáriumának évében, 2008-ban, nagyszabású konferencián emlékeztek meg Veronában elméleti munkásságáról és mutatták be azt a fáradhatatlan életutat, ami az egész világot behálózó szakmai tevékenységgel tett hitet a műemlékvédelem egyetemes jelentősége mellett. Példát mutatott az elkövetkező generációk számára szakmai felkészültségéből, magas szintű értékítéletéből, kulturális sokszínűségéből, s ezzel végleg elfoglalta helyét Roberto Pane és Piero Sanpaolesi mellett a restaurálás és konzerválás olasz nagyjainak sorában.

Piero Gazzola az ICOMOS III. kongresszusára rendezett kiállítás megnyitóján, 1972 (Mém-MDK Lymbus ICOMOS 1972-131N)

Piero Gazzola az ICOMOS III. kongresszusán tartott sajtótájékoztatót, 1972 (Mém-MDK Lymbus ICOMOS 1972-232N)

Válogatott bibliográfia:

Piero Gazzola és Roberto Pane javaslata a „restaurálás nemzetközi alapokmánya” (carta)-ra. Műemlékvédelem, 8. 1964. 211-215.

Piero Gazzola *Előszó. Várépítészetünk* (szerk. Gerő László), Műszaki, Bp. 1975

Horler Miklós *Piero Gazzola (1908-1979)*. Magyar Építőművészet, 29. 1979. 01. 59.

Cladia Aveta *Piero Gazzola. Restauro dei monumenti e tutela ambientale*, ESI, Napoli, 2007

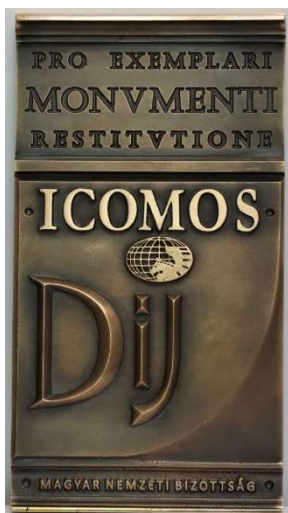
Alba Di Lieto, Michela Morgenti *Piero Gazzola. Una strategia per i beni architettonici nel secondo novecento*, ed. Paparo, Napoli, 2010

Claudia Aveta *Piero Gazzola: Scritti inediti di un manuale del restauro dei monumenti*, ed. Paparo, Napoli, 2021

Chiara Mariotti *Piero Gazzola Tutela e Restauro dei castelli*, ed. Marsilio, Venezia, 2022

Klaniczay Péter

AZ ICOMOS MAGYAR NEMZETI BIZOTTSÁG EGYESÜLET FELHÍVÁSA

A 2024. ÉVI ICOMOS-DÍJ ADOMÁNYOZÁSÁRA

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága – mint a műemlékvédelem legnagyobb nemzetközi civil szervezetének magyar tagja – a nemzetközi célkitűzésekkel összhangban folyamatosan azon fáradozik, hogy a társadalom minden tagjának és szervezetének figyelmét felhívja az építészeti és kulturális örökség valamennyi elemének folyamatos és szakszerű gondozására megőrzésük és továbbörökítésük érdekében. Ezért az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága minden évben ICOMOS-díjjal tünteti ki az általa legjobbnak ítélt műemlék helyreállításokat, melyek lehetnek:

- épület(ek) megújítása,
- épület(ek) új rendeltetés céljára történő átépítése, bővítése, a műemléki értékek megőrzésével és felszínre hozásával,
- természeti értékek, parkok, kertek mintaszerű helyreállítása,
- történeti környezetbe harmonikusan illeszkedő, annak történeti és természeti értékeit tiszteletben tartó új épület(ek).
-

Az ICOMOS-díj odaítélésére bárki tehet javaslatot az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság honlapjáról letölthető adatlap kitöltésével

és az alábbi adatok hiánytalan megadásával:

- a műemlék, ill. az épület megnevezése és pontos helyszíne
- a helyreállítás, ill. az építés időpontja (3 évnél régebben megvalósult munka nem terjeszthető fel)
- a helyreállítás tervezője és megvalósítója
- a helyreállítás összefoglaló értékelése (max. 1 gépelt A/4 oldal) és a beavatkozást bemutató, a megítélést lehetővé tévő dokumentáció (fotók, ill. tervek)
- a javaslatot előterjesztő neve, címe, elérhetőségei és e-mail címe

A javaslatot e-mailen kérjük elküldeni a secretariat@icomos.hu címre - a javaslat benyújtásának határideje: 2024. január 12.

(kiegészítő anyagokat postai úton küldve is elfogadunk: ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság, 1113 Budapest, Daróczi út 3.)

A javaslat megérkezését az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Titkársága elektromos levél útján visszaigazolja.

A beérkezett javaslatokat az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság a MÉSZ, a MUT, a RÉKE delegáltjaival kiegészített, e célra kijelölt Bíráló Bizottsága értékeli. A Bíráló Bizottság, a titkosság feltételeinek teljes biztosítása mellett, a jelölt helyszíneket, helyeket lehetőség szerint megismeri, majd tárgyalás során értékeli, végül javaslatát úgy terjeszti elő az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Vezetőségének, hogy az döntését a Műemléki Világnap alkalmából (2024. április 18.) nyilvánosságra hozhassa, s a Díjakat átadhassa. A díjazott helyszínek nyilvánosság előtt való megjelenéséhez szükséges tulajdonosi hozzájárulás beszerzése az értékelést követően a javaslattevő kötelessége. Ennek elmaradása esetén az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság fenntartja jogát arra, hogy a Díjat nem adja át, vagy másnak ítéli.

AZ ICOMOS MAGYAR NEMZETI BIZOTTSÁG EGYESÜLET FELHÍVÁSA

AZ

ICOMOS MŰEMLEKVÉDELMI CITROM-DÍJ 2024

ADOMÁNYOZÁSÁRA

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága – mint a műemlékvédelem legnagyobb nemzetközi civil szervezetének magyar tagja – a nemzetközi célkitűzésekkel összhangban folyamatosan azon fáradozik, hogy a társadalom minden tagjának és szervezetének figyelmét felhívja az építészeti és kulturális örökség valamennyi elemének folyamatos és szakszerű gondozására megőrzésük és továbbörökítésük érdekében.

E törekvésekkel összhangban az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága minden évben fel kívánja hívni a figyelmet azokra a káros jelenségekre, amelyek műemlékeinket, műemlékvédelmünket leginkább veszélyeztetik. Bízva abban, hogy e káros jelenségek riasztóak a jövő számára és megfelelő intézkedésekkel a káros folyamatok megállíthatók, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága Műemlékvédelmi Citrom-díjjal illeti az általa legkevésbé sikeresnek, leginkább elhibázottnak ítélt műemlék helyreállításokat (csak magyarországi jelöléseket fogad el a kiíró ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság!), melyek lehetnek:

- legsikertelenebb új beépítés, illetve átalakítás valamely történeti környezetben,
- legtökéletesebben félresikerült műemléki helyreállítás, illetve méltatlan hasznosítás,
- legalaposabban kidolgozott, példaértékű épülethiba (épületszerkezet, pótlás, kiegészítés, stb.),
- legmegragadóbban félresikerült épületszínezés,
- leginkább műemlék-szerű rekonstrukció, műemlék-pótlás,
- legmaradandóbbra sikerült élő-műemlék (növényzet, kert, táj, tó, stb.) károsítás,
- leghosszabb ideje húzódozó műemlék helyreállítás,
- legmeggyőzőbb ál-műemlék építés,
- legeredményesebb műemlék-elhanyagolás, a karbantartás elmulasztása.
- műemlékvédelemre hivatkozó káros elvi tévelygések

A fenti szempontok közül akár egy is elegendő a Citrom-díj odaítéléséhez, a többszörös érintettség előny az értékeléskor!

A Citrom-díjat maga az „opusz” kapja, tehát nem személy vagy intézmény. Minden „alkotás” összefogás és csapatmunka eredménye, ezért az veheti át, aki az elkövetők közül először tiltakozik az odaítélésért (ez azonban nem publikus... csak a jelentkezés megtörténte után!)

Citrom-díjra kizárólag az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság érvényes tagsággal rendelkező tagjai tehetnek javaslatot (akár többre is) az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság honlapjáról letölthető adatlap kitöltésével

és az alábbi adatok hiánytalan megadásával. A javaslatnak tartalmaznia kell:

- a műemlék, ill. az épület megnevezését és pontos helyszínét,
- a helyreállítás, ill. az építés időpontját (3 évnél régebbi nem terjeszthető fel),
- az "alkotás" vagy káros jelenség összefoglaló értékelését, a jelölés indoklását (max. 1 gépelt A/4 oldal) és a beavatkozást bemutató, a megítélést lehetővé tévő dokumentációt (fotók, ill. tervek),
- a javaslat előterjesztőjének nevét, címét, elérhetőségeit, e-mail címét.

A javaslatot e-mailen kérjük elküldeni a secretariat@icomos.hu címre - a javaslat benyújtásának határideje: 2024. január 12.

A javaslat beérkezését az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Titkársága elektromos levél útján visszaigazolja.

A beérkezett javaslatokat az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság a MÉSZ, a MUT, a RÉKE delegáltjaival kiegészített, e célra kijelölt Bíráló Bizottsága értékeli. A Bíráló Bizottság, a titkosság feltételeinek teljes biztosítása mellett, a jelölt helyszíneket, helyeket lehetőség szerint megismeri, majd tárgyalás során értékeli, végül javaslatát úgy terjeszti elő az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Vezetőségének, hogy az döntését a Műemléki Világnap alkalmából (2024. április 18) nyilvánosságra hozhassa, s a Díjakat átadhassa.

**AZ ICOMOS
MAGYAR NEMZETI BIZOTTSÁG EGYESÜLET
FELHÍVÁSA
A
PÉLDAADÓ MŰEMLEKGONDOZÁSÉRT DÍJ
2024
ADOMÁNYOZÁSÁRA**

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága a Műemlékvédelmi Világnap alkalmából 2024-ben is átadja a Példaadó Műemlékgondozásért Díjat.

A díj célja bemutatni azokat a legkiválóbb módszereket, amelyek a legjobban segítik a műemlékek, helyi értéket képviselő örökségi értékek fennmaradását és megőrzését, továbbá közkinccsé tenni olyan oktatási, nevelési programokat, amelyek hosszútávon is segíthetik a szakszerű műemlékvédelem iránt a társadalom fogékonyságát.

A díjra azok pályázhatnak, akik

- a tulajdonukban lévő, vagy a rájuk bízott műemlék fenntartása, gondozása során példamutató módon biztosítják az értékek fennmaradását, értékeinek hiteles megőrzését
- akik rendszeresen biztosítják a közösség, a társadalom számára a műemlék értékeinek, jelentőségének megismerését
- akik alkalmas funkció, egyedi programok, rendezvények segítségével mutatják be egy épület (és környezete) jelentőségét
- akik szakszerű, folyamatos karbantartással biztosítják az értékőrzést
- akik az oktatás, nevelés, szakképzés területén olyan programokat képviselnek, amelyek célja a műemlékek, helyi értékek karbantartás útján való fennmaradása
- akik a szakszerű műemlékvédelem iránt igényes jövő generációjának képzésében, nevelésében vállalnak jelentős szerepet
- akik a szakszerű műemlékvédelem szemléletének megőrzéséért, megismertetéséért tevékenykednek.

A díjra bárki tehet javaslatot, azok a helyszínek jelölhetők, ahol a legutóbbi felújítás, illetve a legutóbbi használatba vételi engedély kiadása legalább öt évvel ezelőtt történt, azóta folyamatosan üzemel az épület, illetve program esetén legalább öt évre visszamenőleg lehet módszertant, vagy az eredményeket értékelni.

Pályázni az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság honlapjáról letölthető adatlap kitöltésével és a tevékenységet bemutató dokumentációval lehet. A dokumentáció lehet 10 percnél nem hosszabb film (DVD), vagy/és max. 6000 karakter terjedelmű programismertetés, fénykép- vagy/és tervdokumentáció.

A javaslatot e-mailen kérjük elküldeni a secretariat@icomos.hu címre - a javaslat benyújtásának határideje: 2024. január 12.

(kiegészítő anyagokat postai úton küldve is elfogadunk: ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság, 1113 Budapest, Daróczi út 3.)

A javaslat megérkezését az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Titkársága elektromos levél útján visszaigazolja.

Pályázatot minden elkötelezett benyújthat, akinek olyan módszerről, helyszínről van tudomása, amelynek megismertetése a magyar műemlékvédelem eredményesebb gyakorlatát szolgálhatja.

A beérkezett javaslatokat az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság a MÉSZ, a MUT, a RÉKE delegáltjaival kiegészített, e célra kijelölt Bíráló Bizottsága értékeli. A Bíráló Bizottság, a titkosság feltételeinek teljes biztosítása mellett, a jelölt helyszíneket, helyeket lehetőség szerint megszemléli, majd tárgyalás során értékeli, végül javaslatát úgy terjeszti elő az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság Vezetőségének, hogy az döntését a Műemléki Világnap alkalmából (2024. április 18) nyilvánosságra hozhassa, s a Díjakat átadhassa. A díjazott helyszínek nyilvánosság előtt való megjelenéséhez szükséges tulajdonosi hozzájárulás beszerzése az értékelést követően a javaslattevő kötelessége. Ennek elmaradása esetén az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság fenntartja jogát arra, hogy a Díjat nem adja át, vagy másnak ítéli.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága 2024-ben is kiadja a Möller István Emlékérmét:

FELHÍVÁS

a 2023-as Möller István Emlékérem adományozására

- Az Emlékérem – évente egy – olyan személynek adományozható, aki jelentős mértékben hozzájárult a magyarországi, valamint az országhatáron kívüli, a magyar kultúrkörhöz tartozó műemlékek, építészeti örökség fennmaradásának biztosításához, szolgálta tudományos, oktatási, publikációs tevékenységével a műemlékek, az építészeti örökség vagy a műemlékvédelem érdekeit.
- Az Emlékérem adományozásának nem feltétele az ICOMOS tagság, de azonos érdemű jelöltek esetén az előnynek minősül.
- Posztumusz Emlékérem nem adományozható.

Kérjük, hogy az indoklással alátámasztott javaslatokat

2024. március 15-ig írásban juttassák el Nemzeti Bizottságunkhoz:

email: secretariat@icomos.hu

postacím: H-1113 Budapest, Daróczi út 3

Telefon: +36 70 709 0813 +36 30 439 2060

A javaslatokat hat tagú bizottság bírálja el.

A Möller István Emlékérem Bizottság tagjai 2022-től 2025-ig:

Fejérdy Tamás, Janotti Judit, Klaniczay Péter, Máté Zsolt, Schönerné Pusztai Ilona, Dr. Vukov Konstantin

Eddigi díjazottak:

2022: Mezős Tamás. 2021: Máté Zsolt. 2020: Prokopp Mária. 2019: Visy Zsolt, - Rendkívüli Möller István Emlékérem: Klaniczay Péter. 2018: Lampert Rózsa Hajnalka, - Nemzetközi Möller István Emlékérem: Bogusław Szmygin. 2017: Káldi Gyula. 2016: Schönerné Pusztai Ilona. 2015: Dr. Gerőné Dr. Sándor Mária. 2014: Valter Ilona. 2013: Harsányiné Vladár Ágnes, - Nemzetközi Möller István Emlékérem: Wilfried Lipp. 2012: Clevené C.Harrach Erzsébet. 2011: Tahi-Tóth Nándorné, - Rendkívüli Möller István Emlékérem: Winkler Gábor. 2010: Ágostházi László DLA. 2009: Balogné Ormos Ilona, - Jubileumi Möller István Emlékérem: H. Nándori Klára, Dávid Ferenc, Radványi György, - Nemzetközi Möller István Emlékérem: Szabó Bálint. 2008: Szabó László, - Nemzetközi Möller István Emlékérem: Alexander Balega. 2007: Dragonits Tamás. 2006: Vukov Konstantin. 2005: Koppány Tibor. 2004: Örsi Károly. 2003: Fejérdy Tamás, - Nemzetközi Möller István Emlékérem: Christoph Machat. 2002: Détsky Mihály. 2001: Zádor Mihály. 2000: Román András. 1999: Horler Miklós. 1998: Szakál Ernő.

*Minden kedves tagtársunknak, barátunknak békés,
boldog, örömteli, egészségben és sikerekben gazdag
2024-es évet kívánunk!*

**ICOMOS Híradó,
a Magyar Nemzeti Bizottság közleményei**
Szerkesztőség: H-1113 Budapest, Daróczi út 1-3
Telefon: +36 70 709 0813 , +36 30 439 2060
E-mail: secretariat@icomos.hu
Honlap: www.icomos.hu
Kiadja az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága
Felelős kiadó: Dr. Nagy Gergely

HU ISSN 2062-4964 (Nyomtatott)
HU ISSN 2062-4972 (Online)

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság egyéni és jogi tagságával járó előnyök:
- informáltság a műemlékvédelem hazai és nemzetközi híreiről, eseményeiről, pályázatairól, ösztöndíjairól, stb. az ICOMOS elektronikus körlevelek, az ICOMOS honlap (www.icomos.hu), az ICOMOS Híradó és az ICOMOS News/Nouvelles ICOMOS révén
- ingyenes vagy kedvezményes belépésre jogosító tagsági kártya a világ számos múzeumába, műemlékébe, romterületére
- az UNESCO/ICOMOS Dokumentációs Központjának szabad használata